

Crna Gora
Ministarstvo finansija

Adresa: ul. Stanka Dragojevića 2,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 242 835
fax: +382 20 224 450
www.mif.gov.me

Br: 09-12-430/22-17180/2

Podgorica, 05.07.2022. godine

MINISTARSTVO EKONOMSKOG RAZVOJA I TURIZMA
- n/r ministra, gospodina mr Gorana Đurovića -

Poštovani gospodine Đuroviću,

Povodom *Izveštaja o sprovođenju Programa razvoja ruralnog turizma Crne Gore (2019-2021) za 2020. i 2021. godinu i prelaznog Akcionog plana za 2022. godinu*, Ministarstvo finansija daje sljedeće

MIŠLJENJE

Uvidom u dostavljeni Izveštaj sa prelaznim Akcionim planom za 2022. godinu, navedeno je da se prepoznaju mjere i aktivnosti koje nisu sprovedene u prethodnom Akcionom planu, prije svega zbog problema, kao i da se definišu realno ostvarive aktivnosti koje će unaprijediti ponudu u ruralnom turizmu.

Na tekst Izveštaja sa prelaznim Akcionim planom i pripremljeni Izveštaj o analizi uticaja propisa, sa aspekta uticaja na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

U Izveštaju o analizi uticaja propisa navedeno je da za implementaciju aktivnosti iz prelaznog Akcionog plana za 2022. godinu, planirana su finansijska sredstva Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o budžetu za 2022. godinu kod potrošačke jedinice Ministarstvo ekonomskog razvoja i turizma, na programu Tustistička djelatnost, na potprogramu Unapređenje turističkog ambijenta, na aktivnosti Realizacija aktivnosti iz akcionog plana za strategiju razvoja turizma i akcionih planova za ruralni, kulturni i zdravstveni turizam, na izdatku 4147- Konsultantske usluge, projekti i studije, u iznosu od 50.000,00 €. Takođe, implementacijom prelaznog Akcionog plana Programa direktno će se ostvarivati prihodi u budžetu Crne Gore.

Imajući u vidu navedeno, Ministarstvo finansija, sa aspekta budžeta, nema primjedbi na *Izveštaj o sprovođenju Programa razvoja ruralnog turizma Crne Gore (2019-2021) za 2020. i 2021. godinu i prelazni Akcioni plan za 2022. godinu*.

S poštovanjem,

MINISTAR

mr Aleksandar Damjanović

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ

MINISTARSTVO EKONOMSKOG RAZVOJA I TURIZMA

NAZIV PROPISA

Izveštaj o realizaciji Akcionog plana 2020-2021. za realizaciju „Programa razvoja ruralnog turizma Crne Gore za 2019-2021. godinu“, sa Predlogom prelaznog Akcionog plana za 2022. godinu

1. Definisane probleme

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Koji su uzroci problema?
- Koje su posljedice problema?
- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa (“status quo” opcija)?

Realizacijom aktivnosti koje su definisane predmetnim dokumentom stvaraju se preduslovi za brži razvoj ruralnog turizma, kao posebnog oblika turizma, i na taj način će se doprinijeti daljoj diverzifikaciji turističkog proizvoda.

Izveštaj predstavlja analizu ostvarenih mjera i aktivnosti u periodu 2020-2021. godine, dok su prelaznim Akcionim planom definisane aktivnosti koje su strukturirane kroz sledeće operativne ciljeve:

- unapređenje sistema ruralnih turističkih iskustava i integracija ponude,
- podizanje nivoa svijesti i informisanosti turista o ponudi u okviru ruralnog turizma Crne Gore i
- osposobljavanje i aktiviranje ruralnih zajednica, preduzetnika i preduzeća da unaprijede vrijednost ruralnog proizvoda kroz učešće u upravljanju održivog razvoja svojih destinacija.

Tokom perioda 2020 - 2021. godina poslovanje u sektoru turizma, pa time i u seoskim domaćinstvima kao nosiocima ponude u ruralnom turizmu, odvijalo se pod otežanim uslovima uzrokovanim pojavom pandemije COVID-19.

Razlog zbog kojeg veliki broj aktivnosti nije realizovan bio je objektivne prirode. Naime, izbijanje pandemije COVID-19 u martu 2020. godine gotovo je zaustavilo poslovanje u toj godini, dok se u 2021. godini poslovanje odvijalo u otežanim uslovima, tj. sa čestim restrikcijama rada ili se rad odvijao pod rigoroznim epidemiološkim mjerama.

Ključni izazovi u realizaciji aktivnosti u periodu 2020 - 2021. godine bili su: poslovanje u kriznim uslovima; nedovoljna finansijska sredstva; minimiziranje mogućnosti za uspostavljanje direktne komunikacije svih učesnika u formiranju ponude (koordinacija rada na implementaciji programskih aktivnosti) i kapaciteti pružaoca usluga u ruralnom turizmu. Prelaznim Akcionim planom predviđene su realno moguće aktivnosti u 2022. godini (pod uslovom da ne dođe do većih poremećaja na tržištu usled ekonomske krize izazvane dešavanjima na ukrajinsko-ruskom području), a koje su u funkciji unapređenja ponude u ruralnom području Crne Gore.

Dakle, u otežanom i neizvjesnom poslovnom okruženju u prethodne dvije godine, pružaoci usluga u ruralnom turizmu nisu imali uslova da u punoj mjeri ostvare svoje planirane radne aktivnosti i prihode

po tom osnovu. S tim u vezi, ukoliko se predmetni dokument ne bi realizovao, problemi odnosno izazovi u poslovanju se ne bi mogli adekvatno rešavati.

2. Ciljevi

- **Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?**
- **Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.**

Osnovni cilj Izvještaja sa Prelaznim Akcionim planom za 2022. godinu je da se prepoznaju mjere i aktivnosti koje nisu sprovedene u prethodnom Akcionom planu, prije svega zbog navedenih problema, kao i da se definišu realno ostvarive aktivnosti koje će unaprijediti ponudu u ruralnom turizmu.

Ciljevi predmetnog Dokumenta usklađeni su sa ciljevima Strategije regionalnog razvoja Crne Gore 2014-2020. godine, kao i sa Strategijom razvoja poljoprivrede i ruralnog područja Crne Gore 2015-2020. godine, s obzirom da se ruralni turizam prevashodno razvija na sjeveru Crne Gore kao i da je u uskoj povezanosti sa poljoprivredom, odnosno poljoprivrednim gazdinstvima u okviru kojih se registruju i seoska domaćinstva kao nosioci ponude u ruralnom turizmu.

3. Opcije

- **Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).**
- **Objasni preferiranu opciju?**

- Turistička ponuda je sa aspekta regionalne razvijenosti neujednačena uz izraženu sezonalnost u poslovanju što predstavlja problem u ostvarenju boljih rezultata turističkog prometa.
- U cilju rješavanja ovog izazova, implementacijom Dokumenta, odnosno njegovog Prelaznog Akcionog Plana za 2022. godinu nastoje se obezbijediti glavni efekti u smislu poboljšanja kvaliteta same ponude a što će u krajnjem doprinijeti povećanju broja noćenja kao osnovnog parametra za praćenje turističkog prometa.

4. Analiza uticaja

- **Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.**
- **Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima)**
- **Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti,**
- **Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija;**
- **Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.**

- **Positivan uticaj:** Ruralni turizam stvara uslove za zadovoljenje potreba sve većeg broja turista koji teže zdravom načinu života i traže doživljaje koji podrazumijevaju zadovoljstvo u prirodi, tradicionalnoj kuhinji, gostoprimstvu gazdinstava/domaćinstava u ruralnim područjima, uživanje u tradiciji i očuvanim običajima i drugim autentičnim iskustvima. Značaj razvoja ruralnog turističkog proizvoda ogleda se i u činjenici da doprinosi smanjenju nezaposlenosti i oživljavanju sela. Povećanom interesovanju tražnje za ruralna područja značajno doprinosi i način života, prvenstveno populacije koja živi u gradskim sredinama.

- **Negativan uticaj:** Nema negativnih efekata.

- Usvajanje Prelaznog Akcionog plana za 2022. godinu ne iziskuje dodatne troškove jer ne predviđa osnivanje novih institucija, kao ni zapošljavanje novih službenika. Finansiranje mjera predviđenih

Prelaznim Akcionim planom će se u velikoj mjeri crpiti iz međunarodnih fondova i obezbijeđenih budžetskih sredstava.
Prelazni Akcioni plan Programa neće izazvati dodatne troškove građanima i privrednim subjektima.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?;
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti;
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti;
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?;
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteći finansijske obaveze?;
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?;
- Obrazložiti metodologiju koja je korišćena prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda;
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti;
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?;
- Da li su dobijene primjedbe implementirane u tekst propisa? Obrazložiti.

- Finansijska sredstva za realizaciju aktivnosti iz Prelaznog Akcionog plana za 2022. godinu, definisana su na godišnjem nivou, tj. planirana su u Budžetu Crne Gore.

- Nije predviđeno donošenje podzakonskih akata pa samim tim neće biti uvećane finansijske obaveze.

- Implementacijom Prelaznog Akcionog plana Programa će se direktno ostvarivati prihodi u budžetu Crne Gore.

- Program će doprinijeti rješavanju problema sezonalnosti u poslovanju turističke privrede, neujednačene regionalne ponude i migracije stanovništva sjever-jug. Naime realizacija Programa će doprinijeti poboljšanju ponude, boljoj povezanosti pružaoca usluga, shodno čemu se očekuje i povećanje broja turista u periodima prije i poslije glavne turističke sezone.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertiza i ako da, kako;
- Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije);
- Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni, Obrazložiti

- Prilikom izrade Programa nije korišćena eksterna ekspertiza. Javne konsultacije nisu organizovane.

7. Monitoring i evaluacija

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
- Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
- Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?

• Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?

- Potencijalne prepreke su neblagovremena reakcija institucija koje su prepoznate kao nosioci aktivnosti u realizaciji istih.
- Mjere koje će preduzeti odnose se na sprovođenje nerealizovanih aktivnosti iz preioda 2020-2021. godine, i date su u Prelaznom Akcionom planu za 2022. godinu.
- Ministarstvo ekonomskog razvoja i turizma odgovorno je za praćenje i evaluaciju sprovođenja mjera definisanih Prelaznim Akcionim planom za 2022. godinu.

Podgorica, 21.06.2022. godine

DRŽAVNI SEKRETAR

Damir Davidović

